

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I overensstemmelse med aftalen om anvendelsen af satspuljen for 1996 foreslås det, at kommunerne får mulighed for at tilrettelægge støtte- og kontaktpersonordninger for personer med sindslidelser.

Med lovforslaget opprioriteres indsatsen over for de svageste sindslidende, som har et særligt behov for social støtte.

Lovforslaget skal endvidere ses i sammenhæng med den allerede planlagte indsats for sindslidende, der gennem en årrække har været højt prioriteret blandt andet gennem den igangværende udbygning og fremrykning af indsatsen for sindslidende.

Baggrunden for lovforslaget

Socialministeriet iværksatte i 1993, som et særligt initiativ under storbypuljen, en toårig forsøgsordning med støtte- og kontaktpersoner til mennesker med sindslidelser. Der er udarbejdet 6 evalueringsrapporter på baggrund af forsøget.

Forsøget omfatter 18 forskellige projekter, som spænder fra en ordning baseret på frivillige til en indsats baseret på fuldtidsansatte professionelle. Herudover har 146 kommuner til Socialministeriets Information- og Analysesystem indberettet, at de i 1994 kunne tilbyde en støtte- og kontaktperson til sindslidende i deres kommune.

Evalueringen af forsøgsordningen viser, at:

- * 4 ud af 5 af brugerne har været indlagt på psykiatrisk afdeling,
- * der er lidt flere mænd end kvinder,
- * brugerne er typisk i aldersgruppen 30-50 år,
- * flere har misbrugsproblemer,
- * de lever alene, skønt godt 1/3 har børn og
- * de har ingen tilknytning til arbejdsmarkedet men forsørges via førtidspension (4 ud af 5) og kontanthjælp (1 ud af 5).

75% bor i lejet bolig og knapt 20% af brugerne i byerne er truet på boligen med deraf følgende risiko for at blive hjemløse.

Gruppen er således kendetegnet ved flere samtidige alvorlige problemer.

Evalueringen viser endvidere, at det oprindelige formål med støtte- og kontaktpersonordningen – om at opbygge og sikre kontakten og ud fra den sindslidendes egne ønsker og behov for derved at gøre pågældende i stand til at klare sig selv bedst muligt og herunder benytte de etablerede tilbud – ikke umiddelbart kan nås. Det er erfaringen, at de færreste af disse meget svage brugere på godt et år får det så godt, at de selv kan bruge eksisterende tilbud eller får eget netværk. Dette peger i retning af, at behovet for en støtte- og kontaktperson for de svageste sindslidende er et længerevarende behov.

Nøgleord i støtte- og kontaktpersonarbejdet har vist sig at være »tid og tålmodighed«.

Det er en yderligere erfaring, at der kan skelnes mellem først at få etableret et kontaktforhold (blive accepteret af brugeren) via opsøgende og udgående arbejde, dernæst at opnå egentlig social kontakt med henblik på langsigtet støtte. For en støtte- og kontaktperson er den sociale kontakt arbejdets kerne.

Indholdet i den sociale kontakt kan være samtale og omsorgsorienterede besøg, udadvendte aktiviteter, støtte til løsning af praktiske opgaver samt vejledning og kontaktfrembringelse til offentlige myndigheder m.v.. Det er et væsentligt udgangspunkt for at opnå stabile kontakter, at bruger og støtte- og kontaktperson passer sammen og dermed kan indgå i et frugtbart samspil.

De eksisterende støtte- og kontaktpersonordninger under forsøgsordningen er organisatorisk tilrettelagt forskelligt. Tre hovedtyper af støtte- og kontaktpersonordninger er fremtrædende. Det drejer sig om ordninger med:

- * professionelle offentligt (fuldtids)ansatte
- * honorarlønnede
- * frivillige

De professionelle har som socialpædagoger, plejere m.v. tidligere beskæftiget sig med sindslidende.

De honorarlønnede har hovedbeskæftigelse andetsteds og honoreres for hver enkelt kontaktforhold. Denne type ordning fungerer i Københavns kommune sideløbende med professionelle fuldtidsansatte støtte- og kontaktpersoner.